

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації»**

23-24 квітня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 квітня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 286 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Шуст О.А. ректор Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент

здатний ефективно поєднувати традиційні методи роботи з можливостями штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. CIOL (Chartered Institute of Linguists). Seven top tips for translators using ChatGPT. URL: <https://www.ciol.org.uk/seven-top-tips-translators-using-chatgpt> (дата звернення: 14.04.2026).

2. Nimdzi Insights. The Nimdzi 100: Ranking of top language service providers. 2024. URL: <https://www.nimdzi.com> (дата звернення: 14.04.2026).

УДК 378.091.33-027.22:808.5

КЕЙС-МЕТОД ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Погоріла С.Г.

к.пед.н., доцент, доцент кафедри філології, педагогіки і методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Обґрунтовано дидактичний потенціал кейс-методу у формуванні етичної відповідальності студентів аграрних спеціальностей. Акцентовано увагу на галузево орієнтованих кейсах, спрямованих на розвиток нормативності мовлення, професійної доброчесності та відповідальності за результати професійної діяльності.

Ключові слова: кейс-метод, етична відповідальність, професійне мовлення, культура ділового спілкування, комунікативна компетентність.

У сучасних умовах аграрний сектор України орієнтований на інтеграцію в глобальний економічний простір, де комунікативні та етичні компетентності є важливим чинником професійної успішності.

Сучасна професійна освіта орієнтована не лише на формування фахових знань, а й на розвиток комунікативної та етичної компетентності майбутніх спеціалістів аграрного сектору. Культура ділового спілкування передбачає дотримання мовних норм, правил професійного етикету, толерантності, відповідальності за мовленнєві дії. Фахівці аграрного сектору здійснюють постійну комунікацію з партнерами, контролюючими органами, споживачами та колегами, що зумовлює високі вимоги до мовної точності, коректності й доброчесності. У цьому контексті особливої ваги набуває проблема формування етичної відповідальності у професійному мовленні майбутніх фахівців аграрної галузі.

Метою публікації є обґрунтування доцільності використання кейс-методу для формування професійної етико-комунікативної відповідальності студентів аграрних спеціальностей у процесі вивчення дисциплін мовного та етичного циклу.

Палеха Ю.І. розглядає спілкування як самостійну і специфічну форму активності особистості з метою встановлення відносин з іншими людьми, отримання інформації і досягнення певного взаєморозуміння та вирішення ділових проблем. [1, с.141]. Питання мовленнєвої культури та етики комунікації досліджували українські науковці, зокрема Лариса Мацько, Олександр Пономарів, які наголошують на взаємозв'язку мовної норми, комунікативної доцільності та моральної відповідальності мовця. За визначенням Л. Мацько, культура мовлення є показником загальної культури особистості та її духовної зрілості, а О. Пономарів акцентує на відповідальності мовця за точність, доречність і нормативність висловлення. [2; 3]. Цуркан-Сайфуліна Ю.В. досліджує коло питань щодо формування морально-етичних засад діяльності фахівців правоохоронної сфери, їх професійної відповідальності, комунікативної компетентності, умінь конструктивної взаємодії у службовому колективі та з громадськістю, приділяючи увагу нормам службового етикету, питанням вербальної та невербальної комунікації, методам подолання конфліктів та емоційній саморегуляції [4].

Питання етичної відповідальності та професійної етики в умовах цифровізації освіти ґрунтовно досліджує Н. Волкова, акцентуючи на важливості моделювання реальних виробничих ситуацій для розвитку рефлексії майбутнього фахівця [5]. Практичні аспекти застосування інноваційних методів навчання в аграрному секторі висвітлено у працях Н. Козак, де особлива увага приділяється комунікативній стійкості у кризових ситуаціях [6].

Етична відповідальність у професійному мовленні розглядається вченими як інтегративна якість особистості, що виявляється у здатності прогнозувати наслідки мовленнєвих дій, дотримуватися норм мовного етикету, уникати дискримінаційних, маніпулятивних або конфліктогенних висловлювань та будувати комунікацію на засадах поваги й партнерства.

Водночас, у практиці викладання дисциплін мовного циклу питання розвитку етичної відповідальності часто обмежується теоретичним ознайомленням із нормами ділового етикету без моделювання реальних професійних ситуацій. Це зумовлює необхідність пошуку ефективних методів навчання, серед яких вагоме місце посідає кейс-метод.

Робота з кейсами дозволяє моделювати різні ситуації професійної діяльності, залучаючи здобувачів вищої освіти до активних дій, де вони мають змогу застосувати знання та навички з майбутньої професійної діяльності. Така діяльність сприяє формуванню етико-комунікативних навичок, критичного мислення та відповідальності за прийняті рішення.

Спираючись на визначені О. Кміть вимоги до кейсу, вважаємо, що створення ситуаційних завдань повинно бути цілеспрямованим, актуальним та цікавим для студентів, відображати різні за змістом приклади ситуацій майбутньої професійної діяльності, сприяти розвитку критичного мислення та мотивувати студентів до вияву активності [7, с.318].

У контексті навчальних дисциплін для аграрних спеціальностей доцільно використовувати галузево орієнтовані кейси, що включають ситуації з комунікативно-етичними викликами в аграрній сфері: комунікація з партнерами та клієнтами (етичність у складанні ділових пропозицій,

листуванні, усному спілкуванні); ситуації етичного вибору (реагування на некоректне звертання у службовому листі); публічні виступи на конференціях і семінарах (баланс між професійною аргументацією та етичними нормами спілкування); усне реагування у конфліктних ситуаціях (конструктивне вирішення розбіжностей із колегами, постачальниками, замовниками); етика в медіації та переговорах (вибір мовленнєвих стратегій, що підтримують довіру й партнерство). Такі види кейсів можуть бути інтегровані як у практичні заняття з української мови (за професійним спрямуванням), так і в модулі етики ділових відносин, що сприяє міждисциплінарному підходу. Робота з кейсом передбачає аналіз ситуації, визначення етичної проблеми, пошук варіантів розв'язання, аргументацію рішення, рефлексію щодо можливих наслідків. Таке поетапне опрацювання сприяє формуванню навичок критичного мислення та відповідального мовленнєвого вибору.

Використання галузево орієнтованих кейсів підвищує мотивацію студентів і сприяє усвідомленому вибору мовних стратегій у професійних ситуаціях, оскільки етична відповідальність і професійна комунікація є важливими компетентностями у підготовці майбутніх фахівців аграрної сфери.

Список використаних джерел:

1. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. посіб. К, 2007. 359 с.
2. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 304 с.
3. Пономарів О. Д. Культура слова: мовностилістичні поради. Київ: Либідь, 2011. 248 с.
4. Цуркан-Сайфуліна Ю.В. Професійна етика та комунікаційні навички в правоохоронній сфері: Навчально-методичний посібник до програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

спеціальності (262 «Правоохоронна діяльність») / Цуркан-Сайфуліна Ю.В., Чернівці, 2025. 107с.

5. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Академія, 2021. 244 с.

6. Козак Н. В. Інноваційні технології навчання у вищій школі : монографія. Львів : Новий Світ-2000, 2022. 210 с.

7. Кміть О.В. Кейсова технологія навчання іншомовного спілкування майбутніх педагогів. Техніка і наука, №7(21).2023. С.312-321

УДК 811.161.2:004.89

ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ GEMINI У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ: МЕТОДИКА ТА ВИКЛИКИ

Тимчук І.М.

к.пед.н., доцент, доцент кафедри філології, педагогіки і методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. У тезах розглянуто можливість впровадження генеративного штучного інтелекту Google Gemini в освітній процес вищої школи на прикладі вивчення української мови (за професійним спрямуванням). Проаналізовано методику активної взаємодії студентів із ШІ через створення запитів у середовищі Gemini Canvas. Наведено практичні приклади використання моделі для виявлення суржику, перетворення розмовного стилю в офіційно-діловий, а також для рольового моделювання бесід.

Ключові слова: генеративний штучний інтелект, Google Gemini, українська мова (за професійним спрямуванням), промпт, запит, академічна доброчесність.

Наразі ми спостерігаємо значні зміни у підходах до мовної освіти в Україні. Українська мова, яка сьогодні активно оновлюється завдяки запровадженню нових правил правопису (оновлений правопис 2019 року) та позбавленню від росіянізмів,